

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»**

**Факультет початкового навчання
Кафедра педагогічних технологій початкової освіти**

Л.А. КОЛЫНА

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ**

Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю
011 Освітні, педагогічні науки

Одеса 2025

Галузь знань: **01 Освіта/Педагогіка**
Освітньо-наукова програма: Освітні, педагогічні науки
Спеціальність: **011 Освітні, педагогічні науки**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Рік навчання: **2** Семестр: **3**
Мова навчання: **українська**

Укладач: **Колбіна Людмила Анатоліївна**

Посада: **декан факультету початкового навчання**

Вчений ступінь, вчене звання:
кандидат педагогічних наук, доцент

Контактна інформація:
Kolbina.LA@pdpu.edu.ua

*Рекомендовано до друку вченою радою Університету Ушинського
(протокол № 2 від 15.09.2025 р.)*

Рецензенти:

Мовчан В.І. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової і спеціальної освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Балакірєва В.А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогічних технологій початкової освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського.

Колбіна Л.А.

Методичні рекомендації до написання курсової роботи [для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки]. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 43 с.

Методичні рекомендації містять поетапне розкриття процесу підготовки та виконання курсової роботи: від вибору теми дослідження до захисту, викладено загальні вимоги до змісту, структури та оформлення. Розраховано на здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, викладачів вищої та передвищої освіти

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	5
РОЗДІЛ 2 ПІДГОТОВКА ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	8
2.1. Обґрунтування проблеми і вибір теми дослідження.....	8
2.2. Структурні компоненти курсової роботи.....	9
2.2.1. Титульний аркуш курсової роботи.....	9
2.2.2. Зміст курсового дослідження.....	9
2.2.3. Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів (за необхідності).....	12
2.2.4. Вступ.....	12
2.2.5. Основна частина.....	16
2.2.6. Висновки.....	17
2.2.7. Список використаних джерел.....	18
2.2.8. Додатки.....	23
РОЗДІЛ 3 ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	24
3.1. Загальні вимоги.....	24
3.2. Нумерація.....	25
3.3. Оформлення таблиць.....	26
3.4. Оформлення ілюстрацій	29
3.5. Оформлення списку використаних джерел і посилань.....	30
3.6. Оформлення додатків	31
РОЗДІЛ 4 ПОЛІТИКА ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ.....	33
4.1. Порядок перевірки на академічний плагіат	33
4.2. Відповідальність за порушення академічної доброчесності	33
РОЗДІЛ 5 ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	34
РОЗДІЛ 6 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	36
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	41

І РОЗДІЛ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

У методичних рекомендаціях розкриваються особливості науково-дослідницької роботи здобувачів вищої освіти. У посібнику вміщені методичні поради до структури, етапів підготовки, написання та оформлення курсових та кваліфікаційних робіт зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Методичні рекомендації розроблені на основі чинного законодавства України, нормативно-правових документів Міністерства освіти і науки України, державних стандартів у галузі оформлення документів, нормативних документів Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

Курсова робота – це самостійна робота здобувача вищої освіти науково-дослідницького характеру, яку виконують з одного навчального курсу або комплексу навчальних дисциплін. А саме:

- застосування здобувачем вищої освіти набутих знань за фахом навчання на практиці при розв'язанні конкретних, наукових, технічних, виробничих і педагогічних, а також освітніх і культурних завдань;
- розвиток у здобувача вищої освіти навичок самостійної роботи й оволодіння ним методикою дослідження й експериментування;
- з'ясування рівня підготовленості студентів до творчої роботи в умовах перебудови системи вищої освіти;
- визначення рівня наукової кваліфікації здобувача освіти.

Курсова робота має внутрішню єдність і відображає хід та результати розробки вибраної теми.

При оцінці курсової роботи виходять з того, що здобувач вищої освіти повинен уміти:

- формулювати мету і завдання дослідження;

- складати план дослідження;
- вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційно-цифрових технологій;
- використовувати сучасні методи наукового дослідження, модифікувати наявні та розробляти нові методи, виходячи із завдань конкретного дослідження;
- обробляти отримані дані, аналізувати і синтезувати їх на базі відомих літературних джерел;
- оформляти результати досліджень відповідно до сучасних вимог, нормативних документів та власних умінь і навичок наукового пошуку.

Виконання курсової роботи передбачено освітньо-професійною програмою та є обов'язковим видом індивідуальних завдань здобувача освіти.

Виконання курсової роботи вимагає від студента закладу вищої освіти не тільки ґрунтовної підготовки в галузі обраної спеціальності, але й оволодіння методикою дослідження, тобто навичками і прийомами наукового пошуку.

Метою курсової роботи з дисципліни «Моделювання в галузі освіти» є здатність здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти застосовувати здобуті теоретичні знання з моделювання освітньої та професійної діяльності фахівця вищої та передвищої освіти на практиці й самостійно осмислювати актуальні проблеми сучасного освітнього середовища; формування початкових умінь проводити педагогічний експеримент, чітко й логічно викладати свої думки й судження; формулювати висновки, рекомендації, оформляти результати.

Завданнями курсової роботи є:

- працювати з науковою та методичною літературою, досліджувати, аналізувати педагогічні явища;

- узагальнювати передовий педагогічний досвід, вести науковопедагогічні дослідження під керівництвом викладача-керівника курсової роботи;
- систематизувати здобуті теоретичні знання, перевіряти їх якість;
- науково і креативно мислити, розвивати пізнавальну активність;
- аналізувати та порівнювати різні підходи щодо розв'язання певної педагогічної проблеми з педагогіки вищої школи у закладі вищої та фахової передвищої освіти.

II РОЗДІЛ

ПІДГОТОВКА ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Обґрунтування проблеми і вибір теми дослідження

Тематика курсових робіт розробляється кафедрою згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики фахівців та затверджується її рішенням до початку навчання здобувачів вищої освіти за магістерською програмою.

Процедура визначення теми роботи, як правило, наступна:

- науковий керівник сам пропонує тему, виходячи зі своєї власної дослідницької діяльності і залучаючи до неї здобувачів вищої освіти;
- здобувач вищої освіти обирає тему, що відповідає його науковим інтересам.

Науковий керівник курсової роботи:

- формулює тему курсової роботи і разом здобувачем освіти визначає мету, завдання, предмет і об'єкт дослідження;
- надає допомогу у розробці календарного графіка роботи на весь період виконання;
- рекомендує студентові необхідну літературу, Web-ресурси;
- надає організаційну і науково-методичну допомогу шляхом проведення консультацій;
- контролює хід виконання роботи;
- періодично інформує кафедру про хід виконання роботи;
- перевіряє оформлення виконаної роботи відповідно до вимог, які ставляться до такого виду робіт;
- готує рецензію на курсову роботу.

Обов'язки здобувача вищої освіти: 1) обрати тему курсової роботи; 2) скласти індивідуальний план її виконання; 3) визначити перелік питань і практичних матеріалів, які належить вивчити й зібрати; 4) дібрати наукові джерела, які доцільно використати при виконанні курсової роботи; 5) підготувати курсову роботу відповідно до індивідуального графіку;

б) захистити курсову роботу, продемонструвавши рівень своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні завдання.

2.2. Структурні компоненти курсової роботи

Незалежно від обраної теми, структура курсової роботи має чітку структуру:

- титульний аркуш;
- зміст;
- перелік умовних позначень (при необхідності);
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (при необхідності).

2.2.1. Титульний аркуш курсової роботи

Титульний аркуш курсової роботи містить найменування закладу вищої освіти, факультету, кафедри, де виконане наукове дослідження; назву роботи; прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти; найменування спеціальності, освітньо-наукової програми, групи; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника і (або) консультанта; місто і рік (див. Зразок оформлення титульного аркуша курсової роботи на ст. 10).

2.2.2. Зміст курсового дослідження

Зміст подають напочатку дослідження. Він (зміст) містить найменування й номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатків (при необхідності). (Див. Зразок оформлення змісту магістерської роботи на ст. 11).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

Факультет початкового навчання
Кафедра педагогічних технологій початкової освіти

КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни «Моделювання освітньої та професійної діяльності фахівця
передвищої та вищої освіти»
на тему: **«ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО АРТИСТИЗМУ**
МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ЗВО В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ»

Виконала: здобувачка
освітнього ступеня
магістра
денної форми навчання
ОНП «Освітні, педагогічні науки»
011 Освітні, педагогічні науки
Негодяєва Анна Юріївна

Науковий керівник: кандидат
педагогічних наук, доцент
Колбіна Людмила Анатолівна

Одеса – 2026

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Теоретико-методологічні основи педагогічного артистизму майбутнього викладача ЗВО.....	7
1.1. Поняття, сутність і структурні компоненти педагогічного артистизму.....	7
1.2. Психолого-педагогічні передумови розвитку артистизму в професійній діяльності викладача.....	10
1.3. Педагогічний артистизм у контексті компетентнісного та діяльнісного підходів сучасної вищої школи.....	14
Висновки до розділу 1.....	16
РОЗДІЛ 2. Педагогічні умови, технології та практичні шляхи формування педагогічного артистизму майбутнього викладача ЗВО ..	19
2.1. Педагогічні умови розвитку педагогічного артистизму у процесі професійної підготовки.....	19
2.2. Інноваційні методи, технології й тренінгові практики формування артистизму майбутніх викладачів.....	22
2.3. Моделі, форми та практичний досвід впровадження педагогічного артистизму в освітній процес ЗВО.....	25
Висновки до розділу 2.....	30
ВИСНОВКИ.....	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	35

2.2.3. Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів (за необхідності)

Якщо в курсовій роботі вжито специфічну термінологію, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення і таке інше, то їх перелік може бути поданий у роботі у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Перелік треба друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять, наприклад, скорочення, справа – їх детальне розшифрування.

Якщо в роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення і таке інше повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

Зразок оформлення переліку умовних позначень

Перелік умовних позначень

1. ЗВО – Заклад вищої освіти

2.2.4. Вступ

У вступі, що починається з нової сторінки, дають характеристику курсовій роботі в такій послідовності.

Актуальність теми. Розкривається сутність і стан розробки наукової проблеми (задачі) на основі аналізу вітчизняної і зарубіжної наукової літератури із зазначенням практично розв’язаних завдань, актуальних проблем у певній предметній галузі, підстави і вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

Мета і завдання дослідження. Від формулювання наукової проблеми і доведення того, що та частина проблеми, яка стала темою роботи, ще не отримала розробки або достатньо глибокого освітлення у спеціальній літературі, необхідно перейти до формулювання мети дослідження, а також

вказати конкретні завдання, які стоять на шляху її досягнення. Формулювання завдань повинні бути змістовними, чіткими і точними, оскільки саме ці формулювання стають назвами розділів і параграфів, а опис розв'язання поставлених завдань складає зміст розділів роботи.

У вступі формулюються **об'єкт** і **предмет** дослідження, а також, у разі потреби, – гіпотеза. Будучи категоріями наукового процесу, об'єкт і предмет співвідносяться як загальне і часткове: об'єкт – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, вибрану для вивчення, а предмет – це те, що знаходиться в межах об'єкта. В об'єкті виділяється та його частина, яка служить предметом дослідження і визначає тему кваліфікаційної роботи, позначену на титульному листі як її заголовок.

Інформаційна база дослідження. У ході розкриття цього пункту вступу необхідно зазначити, які науковці та наукові школи займалися дотичними до обраної теми питаннями. Варто вказати джерельну базу дослідження (нормативно-правові акти, статистична інформація, звіти про проведенні дослідження науковими організаціями, аналітичні огляди, звіти про діяльність підприємства тощо).

Методи дослідження. Подають перелік методів дослідження, використаних для розв'язання поставлених у роботі завдань. Перераховувати їх треба коротко та конкретно, визначаючи, що саме досліджувалось тим чи тим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Практичне значення одержаних результатів. Подаються відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації, як їх використати (методики, освітні технології, методичне забезпечення тощо), вказується, що це дає (впровадження нового знання у структуру підготовки, дидактичний чи виховний ефект тощо).

У вступі може бути віддзеркалено результати апробації кваліфікаційної роботи (участь у наукових конференціях, публікації за темою дослідження тощо).

Вступ завершується описом структури роботи: дається перелік структурних елементів роботи (указується кількість розділів і частин), зазначається кількість найменувань у списку використаної літератури та кількість додатків.

Зразок оформлення вступу курсової роботи

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні характеризується інтенсивними трансформаціями, зумовленими впровадженням компетентнісної моделі професійної підготовки, оновленням змісту освітніх програм та зростанням вимог до особистості викладача закладу вищої освіти. У цих умовах педагогічна діяльність потребує не лише високого рівня професійних знань, методичної майстерності та володіння інноваційними технологіями, а й здатності ефективно та переконливо взаємодіяти зі студентською аудиторією. Саме тому особливої актуальності набуває проблема формування педагогічного артистизму майбутнього викладача ЗВО як складного інтегрованого феномена, що поєднує емоційно-вольові, комунікативні, естетичні та творчі аспекти професійної поведінки.

Проблемі формування педагогічного артистизму майбутнього викладача ЗВО в освітньому процесі приділялася і продовжує приділятися значна увага в теоретико-методологічних, експериментальних дослідженнях філософів, психологів, педагогів: І. Зязюна, І. Княжевої, Н. Ничкало, О. Пометун, О. Савченко, Г. Шевченко та ін.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та апробації ефективності експериментальної програми формування педагогічного артистизму майбутнього викладача ЗВО в освітньому процесі.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати систему основних понять з проблеми дослідження та обґрунтувати їх доречність задля досягнення.

2. Провести діагностичне дослідження щодо виявлення рівня сформованості педагогічного артистизму майбутнього викладача ЗВО в освітньому процесі.
3. Розробити й апробувати дослідно-експериментальну програму щодо формування педагогічного артистизму майбутнього викладача ЗВО в освітньому процесі.

Об'єкт дослідження – процес формування педагогічного артистизму майбутнього викладача ЗВО в освітньому процесі.

Предмет дослідження – теоретичні засади формування педагогічного артистизму майбутнього викладача ЗВО в освітньому процесі.

Методи дослідження: На етапі теоретичного обґрунтування вихідних положень дослідження були використані *методи теоретичного аналізу*: аналіз науково-методичної літератури з метою визначення стану і теоретичного обґрунтування проблеми сформованості педагогічного артистизму майбутнього викладача ЗВО в освітньому процесі; *діагностичні методи*: анкетування, інтерв'ю, бесіди, тестування, з метою діагностики виявлення рівня сформованості педагогічного артистизму майбутнього викладача ЗВО в освітньому процесі; *методи експериментального та емпіричного дослідження*: з метою створення дослідно-експериментальної програми щодо формування педагогічного артистизму майбутнього викладача ЗВО в освітньому процесі.

Практична значущість дослідження зумовлена тим, що була розроблена та апробована експериментально-дослідна програма щодо формування педагогічного артистизму майбутнього викладача ЗВО в освітньому процесі, методичні матеріали та результати дослідження можуть використовуватися в практиці роботи з означеною категорією.

База дослідження: Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського». В експерименті взяли участь 100 здобувачів вищої освіти.

Структура курсової роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків, які містяться на _____ сторінках. Загальний обсяг курсової роботи складає _____ сторінки, з них _____ сторінки основного тексту. В роботі міститься _____ таблиць. У списку використаних джерел – _____ найменувань.

2.2.5. Основна частина

складається з розділів та підрозділів. Кожний розділ починають з нової сторінки. У кінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладом наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від подробиць.

Основна частина курсової роботи складається з двох розділів, у яких подають матеріал, як правило, у такій послідовності:

- огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень;
- виклад загальних підходів і основних методів досліджень, опис теоретичних та емпіричних досліджень;
- аналіз і узагальнення результатів досліджень.

У *першому розділі* студент окреслює основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Огляд має бути систематизованим аналізом теоретичної, методичної й практичної новизни, значущості, переваг і недоліків розглядуваних робіт, які доцільно згрупувати таким чином: роботи, що висвітлюють історію розвитку проблеми, теоретичні роботи, повністю присвячені темі, потім ті, що розкривають тему частково. В огляді не слід наводити повний бібліографічний опис публікацій, що аналізуються, достатньо назвати автора й назву, а поруч проставити посилання. Закінчити огляд треба коротким висновком про стан висвітлення в літературі основних аспектів теми.

У *другому розділі* обґрунтовують вибір напрямів досліджень, наводять методи розв'язання завдань і їх порівняльні оцінки, розробляють загальну

методику проведення емпіричних досліджень, із вичерпною повнотою викладають результати власних досліджень автора. Студент повинен оцінити повноту й достовірність одержаних ним результатів, порівняти їх з даними аналогічних досліджень інших авторів.

При написанні курсової роботи повинні даватися посилання на джерела, матеріали або окремі результати, які наводяться в роботі, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, питання, завдання, задачі. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання. Якщо використовуються відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке є посилання в роботі.

Узагальнені числові дані, які можуть концентруватися в таблицях, діаграмах, графіках, схемах, необхідно наводити точно та аргументовано, з посиланням на відповідні джерела чи власні обчислення. Крім того, за необхідності у роботі повинні міститися відомості щодо загальних та інноваційних прикладів з практичних підрозділів та останні статистичні відомості за темою курсової роботи.

2.2.6. Висновки

Висновки починають із нової сторінки. У них дається оцінка отриманих результатів та пропозиції щодо їх використання. Висновки мають містити відповіді на всі завдання, поставлені у вступі. Усе це дасть змогу авторові засвідчити, що сформульованої у вступі мети досягнуто. Варто наголосити на окремих важливих здобутих результатах, обґрунтувати їх достовірність. На підставі отриманих висновків у роботі можуть надаватися рекомендації, у яких визначають необхідні, на думку автора, подальші дослідження проблеми, подають пропозиції щодо ефективного використання результатів дослідження.

2.2.7. Список використаних джерел

Список використаних джерел повинен містити перелік усіх джерел (підручників, монографій, наукових статей, нормативно-правових актів, статистичних щорічників тощо), які згадуються в роботі та матеріали яких були використані. Забороняється додавати до списку невикористані джерела або такі, що не є фаховими і мають позанауковий характер. Список джерел оформлюється згідно з вимогами стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання». Загальна кількість джерел повинна бути, як правило, не менше 25 і не більше 45. Перевагу слід надавати джерелам останніх 5-6 років видання. Переважати (близько 70%) повинні наукові статті у фахових виданнях і наукові монографії.

**Зразок оформлення списку літератури згідно ДСТУ 8302:2015
«Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні
положення та правила складання» з урахуванням правок
(код УКНД 01.140.40)**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	Скидан О.В. Аграрна політика в період ринкової трансформації: монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с.
Два автора	Крушельницька О.В., Мельничук Д.П. Управління персоналом : навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ, 2005. 308 с.
Три автора	Скидан О.В., Ковальчук О.Д., Янчевський В.Л. Підприємництво у сільській місцевості : довідник. Житомир, 2013. 321 с.

Чотири автори	Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / Вітвіцький В.В., Кисляченко М.Ф., Лобастов І.В., Нечипорук А.А. Київ : Укراгропромпродуктивність, 2006. 106 с. Основи марикультури / Грициняк І.І. та ін. Київ : ДІА, 2013. 172 с.
П'ять і більше авторів	Екологія : навч. посіб. / Б. В. Борисюк та ін. Житомир, 2003. 174 с. Методи підвищення природної рибопродуктивності ставів / Андрющенко А.І. та ін. ; за ред. М.В. Гринжевського. Київ, 1998. 124 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	Гель А.П., Семаков Г.С., Яковець І.С. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / ред. А.Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с. Грошевий Ю.М. Вибрані праці / упоряд.: О.В. Капліна, В.І. Маринів. Харків: Право, 2011. 656 с. Петрик О.І. Шлях до цінової стабільності: світовий досвід і перспективи для України: монографія / відп. ред. В. М. Геєць. Київ : УБС НБУ, 2008. 369 с. Plath S. The unabridged journals / ed. K. V. Kukil. New York, NY: Anchor, 2000. 680 p.
Автор і перекладач	Брігхем Є. В. Основи фінансового менеджменту / пер. з англ. В. Біленького та ін. Київ : Молодь, 1997. 998 с.
Багатотомні видання	Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. Т. 1:

	Історія держави і права України. 848 с. Енциклопедія історії України: у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник: у 2 т. / за ред.: В. В. Сташис, В. Я. Тацій. 4-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2010. Т. 1. 456 с. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: у 4 т. / ред. О.В. Стовба. Харків : Апостиль, 2015. Т. 2. 329 с. Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с
Без автора	Галузева економічна політика держави: проблеми правового забезпечення: колект. моногр. / за наук. ред. Д. В. Задихайла. Харків : Юрайт, 2013. 520 с. (Серія «Наукові праці кафедри господарського права Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»; т. 1). Конституція України: наук.-практ. комент. / редкол.: В.Я. Тацій (голова) та ін. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2012. 1128 с. Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / ред. М. І. Хавронюк. Київ: Дакор, 2016. 496 с. Політологічний енциклопедичний словник /

	упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Генеза, 2004. 736 с.
Автореферати дисертацій	Лісов О.С. Новітня вітчизняна історіографія створення та діяльності розвідки і контррозвідки України у 1917–1991 роках: автореф. дис. ... канд. іст. наук: 20.02.22 / Нац. ун-т оборони України ім. Івана Черняхівського. Київ, 2017. 20 с.
Дисертації	Сокурєнко В.В. Публічне адміністрування сферою оборони в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2016. 573 с. Костенко В.О. Економіко-правове забезпечення використання та охорони земель: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2015. 183 с. Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation / University at Albany. Albany, NY, 1998. 150 p.
Частина видання	
Розділ книги	Саблук П.Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. <i>Основи аграрного підприємництва</i> / за ред. М.Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	Зінчук Т.О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. <i>Органічне виробництво і продовольча безпека</i> : зб. матеріалів доп. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108.

	Скидан О.В., Судак Г.В. Розвиток сільськогосподарського підприємництва на кооперативних засадах. <i>Кооперативні читання: 2013 рік</i> : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 4-6 квіт. 2013 р. Житомир : ЖНАЕУ, 2013. С. 87-91.
Статті з продовжуваних та періодичних видань	Якобчук В.П. Стратегічні пріоритети інноваційного розвитку підприємництва в аграрній сфері. <i>Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Сер. Економіка</i>. 2013. Вип. 148. С. 31–34. Масловська Л.Ц., Савчук В.А. Оцінка результативності і ефективності виробництва органічної агропродовольчої продукції. <i>Агросвіт</i>. 2016. № 6. С. 23–28. Акмеологічні засади публічного управління / Є.І. Ходаківський та ін. <i>Вісник ЖНАЕУ</i>. 2017. № 1, т. 2. С. 45–58. Dankevych Ye. M., Dankevych V. Ye., Chaikin O.V. Ukraine agricultural land market formation preconditions. <i>Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis</i>. 2017. Vol. 65, №. 1. P. 259-271.
Електронні ресурси	
Книги	Ілляшенко С.М., Шипуліна Ю.С. Товарна інноваційна політика : підручник. Суми : Університетська книга, 2007. 281 с. URL: ftp://lib.sumdu.edu.ua/Books/1539.pdf (дата звернення: 10.11. 2017).

Законодавчі документи	Про стандартизацію : Закон України від 11 лют. 2014 р. № 1315. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18 (дата звернення: 02.11.2017). Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : проект / М-во аграр. політики та продовольства України. URL : http://minagro.gov.ua/apk?nid=16822 (дата звернення: 13.10.2017).
Періодичні видання	Клітна М.Р., Брижань І.А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. <i>Ефективна економіка</i>. 2013. № 10. URL: http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525 (дата звернення: 12.10.2017).

2.2.8. Додатки

До додатків за необхідності доцільно включати допоміжний матеріал:

- проміжні математичні доведення, формули та розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- протоколи й акти випробувань, впровадження, розрахунки економічного ефекту;
- інструкції та методики, розроблені у магістерській роботі;
- допоміжні ілюстрації тощо.

ІІІ РОЗДІЛ

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ

КУРСОВОЇ РОБОТИ

3.1. Загальні вимоги

Курсова робота друкується засобами комп'ютерної техніки. Робота повинна бути виконана у вигляді стандартного текстового файлу, що створюється в текстовому редакторі Microsoft Word, шрифтом 12 Times New Roman, 14 кеглем і надрукований з одного боку сторінки стандартного білого паперу формату А-4 (210x297 мм), колір чорний, орієнтація сторінки – «книжкова», міжрядковий інтервал – 1,5. Інші параметри шрифтів дозволяється використовувати лише в ілюстраціях. Текст друкується з: абзацним відступом – 1,25 см; параметри полів сторінки: відступ зліва – 3 см; відступ справа – 1 см; відступ згори та знизу – по 2 см. Текст обов'язково вирівнюється по ширині.

На одній сторінці остаточно сформованого тексту роботи рекомендується розміщувати не більше трьох абзаців. Нумерація сторінок є обов'язковою. Усі сторінки роботи нумеруються послідовно, починаючи з номеру 1.

Номер розміщується у правому верхньому куті аркуша однаковим з основним текстом шрифтом. Робота починається з титульної сторінки. На титульному аркуші (перша сторінка) номер не ставиться. Зміна формату титульної сторінки не дозволяється з метою стандартизації вимог кафедри щодо естетичного оформлення початку роботи. Здобувач вищої освіти користується готовим шаблоном, замінюючи базові реквізити на особисті.

Не можна використовувати напівжирний, нахилений та інші форми шрифтового оформлення. Формули, іншомовні слова, умовні позначення набираються безпосередньо в тексті на комп'ютері за допомогою відповідних програм. Мова курсової роботи – державна, стиль науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність логічна. Скорочення

слів і словосполучень необхідно використовувати згідно з діючими стандартами бібліотечної та видавничої справи. Скорочення загальноживаних термінів допускається тільки після їх повного викладу. Назви літературних джерел та власні імена наводяться мовою оригіналу. Наявність у курсовій роботі запитальних речень не допускається. Небажаною є значна кількість запозичених і різним чином нумерованих переліків, поданих у стовпчиковій формі. Слід уникати формування складних речень, які містять більше 9 слів. У курсовій роботі виділяють структурні елементи двох рівнів. Усі елементи першого рівня (зміст, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел, додатки) повинні починатися з нової сторінки.

Структурні елементи другого рівня (параграфи чи пункти) починаються відразу після завершення змісту попереднього елемента. Усі структурні елементи повинні бути зазначені у змісті. Подавати додаткові структурні елементи в тексті роботи, що не передбачені планом, не дозволяється. Кожен структурний елемент роботи повинен починатися із заголовка – спеціального окремого абзацу, який не може відриватися від наступного за ним абзацу тексту (розташовуватися на іншій сторінці). Заголовки першого рівня оформлюються прописними буквами з вирівнюванням по центру. Оформлення заголовків другого рівня здійснюють малими буквами з вирівнюванням по ширині. Між структурними елементами та структурним елементом і текстом роботи слід витримувати 1,5 інтервал. Крапка в кінці заголовків не ставиться.

3.2. Нумерація

Нумерація сторінок тексту наскрізна до останньої сторінки додатків. Номер сторінки проставляється арабськими цифрами в правому верхньому куті. На титульній сторінці номер сторінки не проставляється. Таблиці та рисунки, розташовані на окремих сторінках, включають у загальну нумерацію роботи.

Нумерацію сторінок, розділів, параграфів (пунктів), рисунків, таблиць,

формул подають арабськими цифрами без знака №. Розділи роботи повинні бути пронумеровані таким чином: після слова «РОЗДІЛ» ставиться його номер арабською (1, 2), після номера крапка не ставиться, потім з нового рядка друкується заголовок розділу прописними літерами з вирівнюванням по центру.

Підрозділи (параграфи роботи) нумеруються з використанням подвійної нумерації «X. V.», де X - номер розділу, V - номер підрозділу в межах цього розділу. Після номеру ставиться крапка. Потім назва параграфа з вирівнюванням по ширині. У кінці назви крапка не ставиться.

3.3. Оформлення таблиць.

Систематизовані дані та цифровий матеріал, як правило, оформляється у вигляді таблиць, що розробляються здобувачем вищої освіти самостійно. Логіка розміщення таблиці в тексті роботи є такою: посилання на таблицю із зазначенням її номера в тексті, представлення слова «Таблиця» та її номер із вирівнюванням праворуч (наприклад: Таблиця 1.4). Назва таблиці з вирівнюванням по центру, розміщення поля таблиці, зазначення внизу поля джерела, на підставі якого сформовано таблицю (наприклад: Джерело: розраховано автором за даними [25, с. 14-47]). Після цього слід здійснити аналіз представлених табличних даних. Наприклад: «Як видно з аналізу даних таблиці 1.4, коефіцієнт зносу основних засобів протягом 2017-2019 років має тенденцію до зростання».

Кожна таблиця обов'язково повинна мати назву, що відображає її зміст. Назва таблиці друкується нежирним шрифтом розміром 14 пт із вирівнюванням по центру без абзацу. У кінці назви таблиці крапка не ставиться. Усі без виключення таблиці слід нумерувати. Праворуч над назвою з прописної букви пишуть «Таблиця» та її порядковий номер. Знак № перед цифрою не ставиться. Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці в цьому розділі (наприклад: Таблиця 2.2 – друга таблиця другого розділу).

**Кількісні дані опитування здобувачів вищої освіти
за другим Б-варіантом**

(контрольна група, констатувальний етап експерименту)

№ п/п	Запитання	Так	Ні	Не завжди
1	Чи завжди дотримуєшся правил поведінки в освітньому закладі?	30%	20%	50%
2	Чи завжди дотримуєшся правил поведінки вдома?	30%	30%	40%
3	Чи завжди дотримуєшся правил поведінки у взаємовідносинах зі своїми друзями, одногрупника?	25%	30%	45%
4	Чи завжди дотримуєшся правил поведінки у взаємовідносинах із викладача, які викладають та взагалі викладачами закладу вищої освіти?	35%	15%	50%

Лівий і правий краї таблиці повинні співпадати з краями тексту. Якщо в курсовій роботі одна таблиця, що не бажано, то вона нумерується за загальними правилами. При оформленні таблиці слід дотримуватися певних правил. Вертикальні граfi таблиці нумерують тільки в тому разі, якщо в тексті на них є посилання або таблицю частково переносять.

При переносі частини таблиці на іншу сторінку слово «Таблиця» та її номер вказують один раз праворуч над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження таблиці» і вказують її номер, наприклад: «Продовження таблиці 1.2». Якщо таблиця може розміститися на одній сторінці, то її бажано не розривати, а маніпулювати текстом, який знаходиться поза таблицею. Якщо всі показники таблиці мають однакові одиниці виміру, їх виносять у заголовок таблиці, після коми. Позначення

одиниць виміру повинно відповідати вимогам стандарту.

**Кількісні дані опитування здобувачів вищої освіти
за другим Б-варіантом**

(експериментальна група, констатувальний етап експерименту)

№ п/п	Запитання	Так	Ні	Не завжди
1	Чи завжди дотримуєшся правил поведінки в освітньому закладі?	30%	20%	50%
<i>Продовження таблиці 2.1.</i>				
2	Чи завжди дотримуєшся правил поведінки вдома?	40%	20%	40%
3	Чи завжди дотримуєшся правил поведінки у взаємовідносинах зі своїми друзями, одногрупника?	20%	30%	50%
4	Чи завжди дотримуєшся правил поведінки у взаємовідносинах із викладача, які викладають та взагалі викладачами закладу вищої освіти?	40%	20%	40%

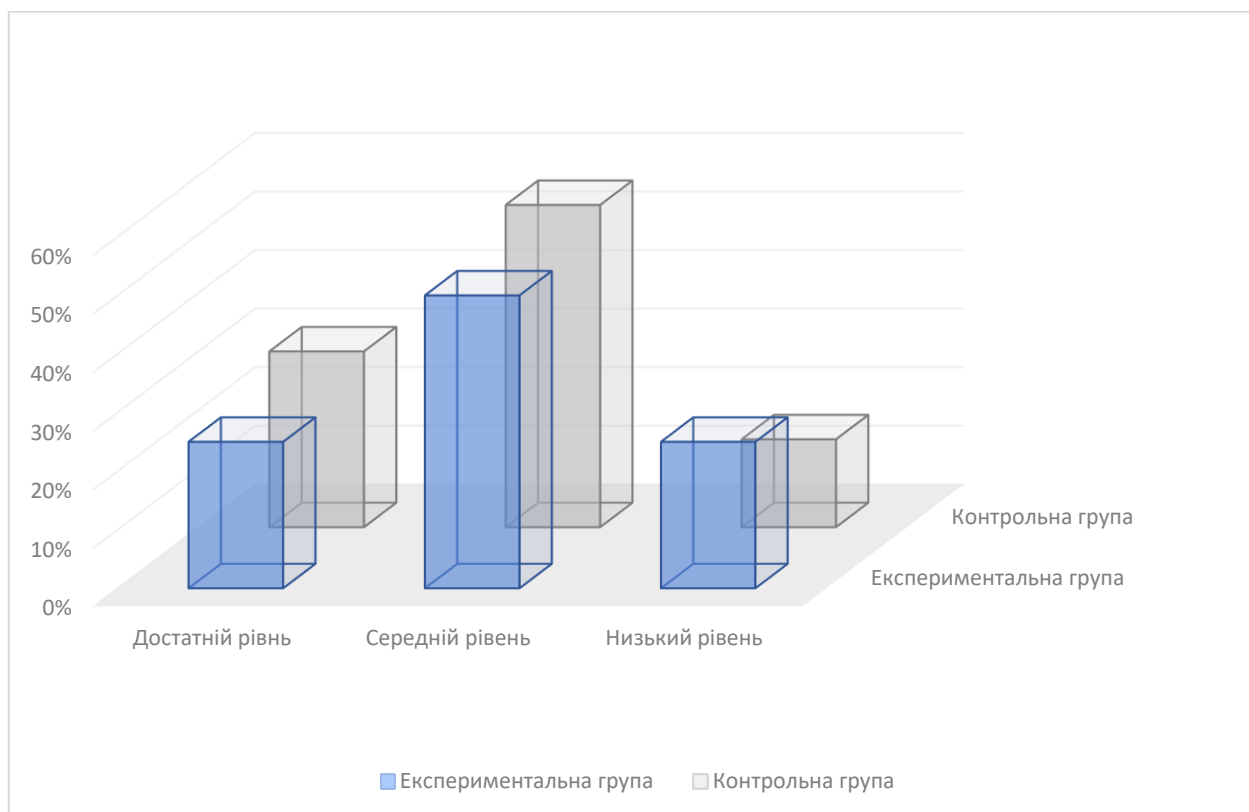
Таблицю розміщують після першого посилання на неї в тексті або на наступній сторінці. У тексті повинні бути посилання на всі таблиці. Усі комірки таблиці повинні мати границі у вигляді чорної суцільної лінії товщиною 0,5 пунктів. Ширина таблиці не може бути меншою 50% і більшою 100% ширини робочого поля аркуша. Горизонтальне вирівнювання всієї таблиці – по центру. У таблицях основного тексту роботи допускається використання одинарного міжрядкового інтервалу та зменшення кегля до 12, а в таблицях, що розміщені в додатках, до 10. Не можна в тексті роботи посилатися та подавати підряд декілька таблиць чи одразу після їх представлення розміщувати рисунки, оскільки це порушує існуючу логіку їх

представлення.

3.4. Оформлення ілюстрацій

Ілюстрації (схеми, рисунки, графіки, діаграми) необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, у якому вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Загальна схема розміщення ілюстрацій аналогічна підходу до розміщення таблиць. Їх краще подавати у верхній половині аркушу паперу.

Ілюстрації починаються словом «Рис.» і нумеруються послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 2.6. (шостий рисунок другого розділу). Номер ілюстрації, її назва та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією, друкуються звичайним шрифтом розміром 14 пт із вирівнюванням по центру, абзацний відступ відсутній.

**Рис. 2.5 Результати кількісних даних
сформованості етичної культури здобувачів вищої освіти**

На ілюстрації (таблиці, рисунки), які не створені автором особисто, необхідно в тексті давати посилання на відповідні літературні джерела. У разі подання громіздких ілюстрацій допускається зменшення кегля тексту до 12, а в ілюстраціях, що розміщені в додатках, до 10. Усі подані рисунки повинні бути побудовані здобувачем вищої освіти самостійно з використанням персонального комп'ютера. Скопійовані ілюстрації можуть розміщуватися лише в додатках як допоміжний ілюстративний матеріал.

Текстові написи в рисунках повинні бути написані державною мовою. Використання декількох мов не допускається. Не можна в тексті роботи подавати підряд декілька рисунків, оскільки це порушує існуючу логіку їх представлення в тексті.

3.5. Оформлення списку використаних джерел і посилань

Кожен використаний у роботі фактичний матеріал (фрагмент тексту, числові статистичні дані, цитата, відомості про конкретний факт тощо) повинен супроводжуватися посиланням на джерело. Посилання – це формалізований опис інформації про порядковий номер джерела у списку використаних джерел і фрагмент чи елемент джерела, розміщений у квадратних дужках. Якщо посилання здійснюється відразу на декілька джерел, вони виділяються одне від іншого крапкою з комою.

Наприклад: [4]; [4; 6; 12]; [4-9]; [12, с. 23-34].

Посилання розмішують у кінці речення перед крапкою або іншим пунктуаційним знаком (двокрапкою, комою, крапкою з комою тощо). При цитуванні запозичених переліків посилання слід подавати перед двокрапкою.

Наприклад:

Під інноваційним процесом розуміють комплекс численних інституційних утворень з багатьма прямими та зворотніми зв'язками, у межах яких інтенсивно взаємодіють виробники і споживачі знань [8, с. 12; 16, с. 32].

Список використаних джерел оформлюється згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та

правила складання».

Загальні вимоги до оформлення списку використання джерел:

- список складається за алфавітним порядком, причому джерела латиницею розташовуються після джерел кирилицею; допускається розміщувати джерела в порядку посилань;
- джерела одного автора розміщуються в хронологічній послідовності їх опублікування;
- кожне джерело включається у список лише один раз, навіть якщо на нього присутні декілька посилань у тексті роботи;
- джерела описуються мовою оригіналу (не перекладаються);
- список джерел оформлюється у вигляді нумерованого списку з використанням арабських цифр, після номера ставиться крапка.

Загальна схема опису джерел виглядає так: автор; назва; відповідальні особи; відомості про джерело. Кожне джерело у списку використаних джерел повинно бути представлено відповідно до правил бібліографічного опису.

3.6. Оформлення додатків

Додатки оформлюють як продовження курсової роботи. У додатки слід винести допоміжні матеріали: проміжні розрахунки, результати автоматизованого розв'язання поставлених у роботі завдань, таблиці допоміжних цифрових даних, інструкцій, методики та форми звітності окремих підприємств, якими користувався здобувач вищої освіти для проведення дослідження. На першому чистому аркуші цього розділу в його центрі великими літерами пишуть слово «ДОДАТКИ». Додатки повинні мати порядковий номер і назву.

Кожен додаток оформлюється з нової сторінки. Він повинен мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої літери у правому верхньому куті сторінки стандартним шрифтом розміром 14 мм. Спочатку друкується слово «Додаток» і велика літера українського алфавіту, у кінці

крапка не ставиться. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ії, И, О, Ч, Ї. Текст кожного додатка за необхідністю може бути поділений на розділи та підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: А.2 – другий розділ Додатка А. Ілюстрації, таблиці, формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2. – другий рисунок першого розділу Додатка Д; формула (А. 1) – перша формула Додатка А.

IV РОЗДІЛ

ПОЛІТИКА ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ

4.1. Порядок перевірки на академічний плагіат

З метою перевірки курсових робіт на академічний плагіат розпорядженням завідувача кафедри призначається відповідальна особа з числа висококваліфікованих співробітників кафедри, який здійснює комп'ютерну перевірку на унікальність відповідно до «Положення про дотримання принципів академічної доброчесності у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти». Після перевірки роботи на плагіат студент отримує довідку, яка додається до курсової роботи.

4.2. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

Рекомендовані показники оригінальності текстів для курсових робіт здобувачів вищої освіти наступні:

- понад 80% – текст вважається оригінальним;
- від 60% до 80% – оригінальність тексту задовільна, слід перевірити наявність посилань на першоджерела;
- від 30% до 60% – робота допускається до захисту, але комісії із захисту слід звернути увагу на низький рівень оригінальності тексту;
- менше 30% – робота не допускається до захисту.

V РОЗДІЛ

ПІДГОТОВКА ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Згідно з графіком виконання курсової роботи здобувач вищої освіти зобов'язаний подавати роботу науковому керівникові на перевірку частинами у встановлені терміни. Після завершення написання роботи здобувач вищої освіти не пізніше десяти днів до дня захисту подає оформлену курсову роботу науковому керівникові для одержання від нього письмового відгуку з оцінкою роботи.

Керівник передає курсову роботу на кафедру не пізніше ніж за три дні до захисту. Позитивний відгук керівника є допуском до захисту курсової роботи. За необхідності доопрацювання роботи керівник у відгуку перераховує недоліки та пропонує здобувачу вищої освіти їх усунути. У такому разі останньому бажано зустрітися з керівником для більш детальної консультації. Курсова робота допускається до захисту тільки за наявності позитивної оцінки викладача, який перевіряв роботу та у разі наявності перевірки на автентичність, якщо оригінальність тексту становить не менше 30%.

Якщо курсову роботу виконано не за затвердженою темою або вона має серйозні недоліки, то її повертають на доопрацювання з установленням індивідуального терміну доопрацювання. При повторному поданні на кафедру курсової роботи до неї додається попередній відгук, згідно з яким перероблено (доброблено) курсову роботу.

Умови недопущення курсової роботи до захисту є такими:

- 1) робота подана науковому керівникові на перевірку з порушенням термінів, установлених регламентом, без поважних причин;
- 2) тема курсової роботи була переформульована здобувачем вищої освіти без відповідного погодження;
- 3) структура роботи не відповідає вимогам або логіці дослідження теми;
- 4) робота недбало оформлена, з недотриманням технічних вимог.

Дату і час захисту курсової роботи встановлює кафедра заздалегідь і в термін не менше трьох тижнів до дати захисту доводить до відома всіх здобувачів вищої освіти. На захист курсової роботи необхідно подати такі документи:

- 1) оформлена курсова робота (друкований варіант);
- 2) відгук наукового керівника;
- 3) залікова книжка здобувача вищої освіти;
- 4) залікова відомість, яку надає дирекція інституту.

Процедура захисту включає:

- доповідь студента про зміст роботи;
- запитання до автора;
- відповіді студента на запитання осіб, присутніх на захисті;
- оголошення рішення комісії про оцінку роботи.

Доповідь може мати довільну форму, але в ній доцільно висвітлити такі важливі питання кваліфікаційної роботи: обґрунтування актуальності теми дослідження; мета, завдання, об'єкт, предмет, проблема та гіпотеза дослідження; що вдалося встановити, виявити, довести; якими методами це досягнуто; елементи новизни у теоретичних положеннях та в практичних рекомендаціях; з якими труднощами довелося зіткнутися в процесі дослідження, які положення, гіпотези не знайшли підтвердження.

Доповідь не повинна перевищувати за часом 5-8 хвилин. У ній повинні міститися також відповіді на основні зауваження наукового керівника.

Курсова робота є важливою формою самостійної освітньої діяльності студента, в процесі виконання якої він набуває знань, умінь і навичок проведення наукових досліджень.

VI РОЗДІЛ

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Результати захисту курсової роботи оцінюються за національною шкалою, 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (Таблиця 1).

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90 – 100 A)	Курсова робота виконана самостійно, має інноваційний характер, наукову новизну та теоретичне й практичне значення. Зміст відповідає темі, меті та завданням дослідження; коректно визначений і оформлений науковий апарат; здійснений глибокий і всебічний аналіз інформаційних джерел; обґрунтовано актуальність і всебічно розкрито тему; матеріал викладено логічно і послідовно з відповідними авторськими висновками, які зроблено на високому рівні узагальнення й відповідно до завдань дослідження; текст роботи оформлено відповідно до існуючих вимог. Робота повністю відповідає встановленим вимогам. Відгук наукового керівника та рецензія позитивні. Під час захисту здобувач вищої освіти демонструє глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено, вичерпно і докладно відповідає на поставлені запитання. Захист засвідчує високу обізнаність здобувача вищої освіти з предметом дослідження.
Добре (82-89 B)	Курсова робота виконана самостійно, має інноваційний характер, наукову новизну та теоретичне й практичне значення. Зміст повною мірою відповідає темі, меті та завданням дослідження; коректно визначений і оформлений

	науковий апарат; здійснений глибокий і всебічний аналіз інформаційних джерел; авторські висновки здійснено на достатньому рівні узагальнення й відповідно до завдань дослідження; текст роботи оформлено відповідно до існуючих вимог, водночас у вирішенні завдань дослідження та технічному оформленні мають місце окремі недоліки. Під час захисту здобувач вищої освіти демонструє знання з питань теми, оперує даними дослідження, використовуючи презентацію під час доповіді, без особливих труднощів відповідає на поставлені запитання.
Добре (74-81 С)	Курсова робота виконана самостійно, має наукову новизну та практичне значення, зміст повною мірою відповідає темі, меті та завданням дослідження; коректно визначений і оформлений науковий апарат; здійснений аналіз інформаційних джерел; тема роботи розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру: в теоретичній частині поверхнево проаналізовано літературні джерела, елементи новизни чітко не представлені; авторські висновки здійснено в цілому відповідно до завдань дослідження, однак на неглибокому рівні узагальнення; текст роботи оформлено відповідно до існуючих вимог, водночас у вирішенні завдань дослідження та технічному оформленні мають місце суттєві помилки. Доповідь є логічною, проголошена впевнено й вільно, відповіді на запитання членів комісії в основному правильні.
Задовільно (64-73 D)	Курсова робота у цілому виконана самостійно, має дослідницький характер, зміст відповідає темі, меті та завданням дослідження; недостатньо коректно визначений та оформлений науковий апарат; здійснений аналіз

	інформаційних джерел не в повній мірі відображає сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми; робота характеризується поверхневим аналізом, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано, чітко не простежується наукове та практичне значення; авторські висновки зроблено не відповідно до завдань дослідження і на неглибокому рівні узагальнення; текст роботи в цілому оформлено згідно з вимогами, проте із значною кількістю помилок. Робота має зауваження щодо змісту. До захисту підготовлена презентація доповіді, але наочна інформація не завжди коментується; основні тези роботи в доповіді розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації. Під час захисту здобувач вищої освіти виявляє невпевненість, показує слабкі знання питань теми, не завжди дає вичерпні аргументовані відповіді на запитання; не вміє доказово обґрунтовувати свої судження
Задовільно (60-63 E)	Курсова робота в цілому виконана самостійно, відповідає вимогам, має суттєві зауваження. Тема роботи в основному розкрита, зміст відповідає темі, меті та завданням, але мають місце недоліки змістовного характеру, недостатньо коректно визначений та оформлений науковий апарат; здійснений аналіз інформаційних джерел недостатньо відображає сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми; авторські висновки зроблено не відповідно до завдань дослідження й на неглибокому рівні узагальнення; теоретичний розділ має характер запозичення, інформаційні матеріали не завжди ілюструють висновки, пропозиції; текст роботи оформлено не відповідно до вимог із значною кількістю грубих помилок. Доповідь зроблена без

	використання презентації, не всі відповіді на запитання членів комісії правильні або повні. Захист засвідчує суттєві недоліки та неповноту обізнаності здобувача вищої освіти з предметом дослідження. До захисту підготовлена презентація доповіді, але наочна інформація не коментується; основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки
Незадовільно (35-59 FX)	Курсова робота не відповідає вимогам, має багато суттєвих зауважень, нечітко сформульовані завдання дослідження; відсутній критичний огляд сучасних вітчизняних та зарубіжних літературних джерел, а здійснений аналіз інформаційних джерел не відображає сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми; аналіз виконаний поверхнево або взагалі відсутній. Текст роботи оформлено не відповідно до вимог із значною кількістю грубих помилок. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер. Оформлення роботи не відповідає вимогам, наведених у рекомендаціях. У відгуках наукового керівника є критичні зауваження. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти виявляє невпевненість, не може самостійно захищати основні положення дослідження, не дає відповіді на поставлені запитання або відповіді містять змістовні помилки. Захист засвідчує відсутність необхідної підготовки здобувача вищої освіти, необізнаність його з предметом дослідження.

**Таблиця відповідності шкал оцінювання
навчальних досягнень здобувачів вищої освіти**

Показник успішності (у балах)	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90–100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82–89	B (дуже добре)	добре	
74–81	C (добре)		
64–73	D (задовільно)	задовільно	
60–63	E (достатньо)		
35–59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю)	незадовільно (з можливістю повторного складання)	не зараховано (з можливістю повторного складання)
0–34	F (незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни)	незадовільно (з обов’язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано (з обов’язковим повторним вивченням дисципліни)

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Афанасьєв А.О., Кузькін Є.Ю. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Харків : ХНЕУ, 2005. 96 с.
2. Білоусова Т.П., Маркітантов Ю.О. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський держ. ун-т., 2004. 120 с.
3. Дудченко А.А. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Київ : Т-во «Знання», 2000. 114 с.
4. Інструкція щодо процедури технічної перевірки на наявність текстових запозичень (академічного плагіату). <https://pdpu.edu.ua/doc/universitet/yakist/instrukt.pdf>
5. Євдокимова Н. О. Методичні рекомендації щодо написання курсових робіт : методичні вказівки / Н. О. Євдокимова, А. А. Жданова. Миколаїв : Іліон, 2020. 56 с.
6. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень. Одеса : ПДПУ імені К.Д. Ушинського, 2002. 218 с.
7. Козяр М.М., Коваль М.С. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ, 2013. 327 с.
8. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 144 с.
9. Кловак, Г.Т. Основи педагогічних досліджень: навч. посіб. для студ. пед. спец. Вузів. Чернігів, 2003. 260 с.
10. Кравченко І.М. Методика виконання магістерської кваліфікаційної роботи : навч.-метод. посіб. Київ, 2014. 150 с.
11. Курсова робота : методичні рекомендації до написання, оформлення та захисту курсових робіт за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти для здобувачів вищої освіти спеціальності 035.Філологія, спеціалізацій 035.036. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - словацька та 035.038. Слов'янські мови та літератури (переклад

- включно), перша-чеська. / укл. : Н. М. Петріца, Ю. В. Юсип-Якимович, Л. Т. Буднікова; рец. : С. М. Пахомова, О. М. Тиховська. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2022. 48 с.
12. Лаппо В.В. Основи педагогічних досліджень: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : НАР, 2016. 284 с.
13. Лузан П.Г., Сопівник І.В., Виговська С.В. Основи науково-педагогічних досліджень. Київ : НУБПУ, 2010. 219 с.
14. Листопад О., Нестеренко В. Особливості організації науково-дослідної роботи майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки : збірник наукових праць / за ред. проф. Тетяни Степанової. № 3 (58), вересень 2017. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. С. 243-249. 38
15. Оліяр М.П., Русин Г.А., Червінська І.Б. Основи науково-педагогічних досліджень (модульно-рейтинговий підхід): навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Івано-Франківськ : НАР, 2013. 214 с.
16. Положення про кваліфікаційні (магістерські) роботи на здобуття другого (магістерського) рівня Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»: веб – сайт. URL: https://pdpu.edu.ua/doc/norm_doc/org.osv.proc/OSP-003.pdf
17. Ростовський В.С., Дібрівська Н.В. Основи наукових досліджень і технічної творчості: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 96 с.
18. Сасіна І.О., Гребенюк Т.М., Маркусь І.С., Круглик О. П. Методичні рекомендації до написання курсових та кваліфікаційних робіт зі спеціальності 016 Спеціальна освіта / І. О. Сасіна, Т. М. Гребенюк, І.С. Маркусь, О. П. Круглик. Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. 76 с.

- 19.Сидоренко В. К., Дмитренко П. В. Основи наукових досліджень. Київ : Вища школа, 2000. 199 с.
- 20.Тверезовська Н. Т. Методологія педагогічного дослідження: навчальний посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 440 с.
- 21.Хриков Є.М. Методологія педагогічного дослідження монографія. Харків, 2017. 237 с.
- 22.Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2004. 240 с.
- 23.Чайченко Н. Н., Семенов О. М., Артющкіна Л. М., Науково-педагогічне дослідження : навчальний посібник. Суми : СОМПО, 2015.190 с.
- 24.Шейко В.М., Кушнарєнко П.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. Київ : «Знання -Пресс», 2002. 293 с
- 25.Шліхта Н. Академічне письмо: практичні поради URL: https://saiup.org.ua/wpcontent/uploads/2020/04/Mystetstvo_akademichnogo_pysma_Natalya_SHlihta_prezentatsiya_vebinaru.pdf.